
Om mesterlære – med varierende kvalitet

BOKOMTALER

Denne artikkelsamlingen, oversatt fra dansk, henvender seg til alle med interesse for læring og utdanning innen disipliner med innslag av praktisk yrkesanvendelse. Boken tar utgangspunkt i den tradisjonelle håndverkerutdanningen, med røtter tilbake til middelalderens laugsvesen, og knytter denne an til moderne, pedagogisk teori. I separate kapitler argumenteres det for hvordan denne tradisjonen har relevans for opplæring av selgere, metallarbeidere, forskere, musikere og leger.

Et slikt perspektiv på medisinsk utdanning er interessant og viktig, fordi det er sjeldent. Mester-svenn-relasjonen brukes gjerne som fyndord, men har lett for å forsvinne i praktisk utdanningsplanlegging, der oppmerksomheten ofte rettes mot den formaliserte teoriundervisningen. Forfatterne argumenterer vektig for betydningen av «learning by doing», ikke som en erstatning for, men som et tillegg til formell teori, uavhengig av om sistnevnte formidles via forelesninger eller PBL. Boken gir teoretisk skyts til dem av oss som slåss for at medisinstudenter i større grad må få ansvar for enkle oppgaver og integreres i sykehusavdelingenes daglige drift, slik de ferske skredderlærlingene får ansvaret for å sy skjorteknapper. Og den kan leses som en støtte til motstanden mot den forhenværende utdannings- og helseministers trang til byråkratisering av utdanningssystemet.

Men boken har også sine svakheter. Den største av dem er ordrikdommen. Et eksempel er dette sitatet (s. 49): «Disse deltakerbanene er mulighetsbetingelser for skiftende deltakelse på mange forskjellige måter; de utgjør et ledd i alle praksisfellesskaper under forandring. Men læring er bare mulig der hvor mulighetene for å bevege seg i deltakerbaner eksisterer i lokale praksiser for gitte deltakere.» Riktig ille blir det når denslags ordflom omtaler tilsynelatende trivialiteter. I kapitlet om medisinsk mesterlære, for øvrig av norske forfattere, slås det fast over en halv side at initiativrike leger lærer mest. Tenk det!

Slik skader man sin egen sak, spesielt hos naturvitenskapelig orienterte leger med et reduksjonistisk sinnelag. Boken anbefales til alle kolleger med interesse for medisinsk utdanning, med en bønn om ikke å la språkblomstene skygge for bokens hovedanliggende. Dét er nemlig både interessant og viktig.

Vegard BruunWyller

Medisinsk avdeling

Sykehuset Østfold, Fredrikstad

Publisert: 10. mars 2000. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 17. februar 2026.